

Риёзус солиҳийн / Риёзус солиҳийн / 1826-ҳадис

1826 - وَعَنْ هَمَّامِ بْنِ الْحَارِثِ، عَنِ الْمِقْدَادِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَجُلًا جَعَلَ يَمْدَحُ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، فَعَمِدَ الْمِقْدَادُ، فَجَئَاهُ عَلَى كُنْتَيْهِ، فَجَعَلَ يَخْتُو فِي وَجْهِهِ الْحَصْبَاءَ، فَقَالَ لَهُ عُثْمَانُ: مَا شَأْنُكَ؟! فَقَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِذَا رَأَيْتُمُ الْمَدَاحِينَ فَاحْتُوا فِي وُجُوهِهِمُ التُّرَابَ». رَوَاهُ مُسْلِمٌ [3002/69].

فَهَذِهِ الْأَحَادِيثُ فِي النَّهْيِ، وَجَاءَ فِي الْإِبَاحةِ أَحَادِيثٌ كَثِيرَةٌ صَحِيقَةٌ.

قَالَ الْعُلَمَاءُ: وَطَرِيقُ الْجَمْعِ بَيْنَ الْأَحَادِيثِ أَنْ يُقَالُ: إِنْ كَانَ الْمَمْدُوحُ عِنْهُ كَمَالٌ إِيمَانٍ وَيَقِينٍ، وَرِيَاضَةٌ تَفْسِيرٌ، وَمَعْرِفَةٌ تَامَّةٌ بِحَيْثُ لَا يَقْتَنُ، وَلَا يَعْتَرُ بِذَلِكَ، وَلَا تُلْعَبُ بِهِ نَفْسُهُ، فَلَيْسَ بِحَرَامٍ وَلَا مَكْرُووِهٍ، وَإِنْ خَيْفَ عَلَيْهِ شَيْءٌ مِّنْ هَذِهِ الْأُمُورِ كُرْهَةٌ فِي وَجْهِهِ كَرَاهَةٌ شَدِيدَةٌ، وَعَلَى هَذَا التَّفْصِيلِ ثُنَّزَلَ الْأَحَادِيثُ الْمُحْتَلَفَةُ فِي ذَلِكَ.

وَمَا جَاءَ فِي الْإِبَاحةِ:

1826. Ҳаммом ибн Ҳорис ва Микдод розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Бир киши Усмонни мақтай кетди. Шунда Микдод бир силтаниб, тиззалааб олди-да - у жуссали одам эди - унинг юзига майда тошларни соча бошлади.

Шунда Усмон унга «Сенга нима бўлди?» деди. У: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Маддоҳларни кўрсангиз, уларнинг юзига тупроқ сочинглар»**, деганлар», деди».

Имом Муслим ривояти.

Юқорида келтирган ҳадисимиз юзга мақташни ман этувчи ҳадислардандир.

Юзга мақташ мубоҳ эканини англатувчи кўплаб сахиҳ ҳадислар келган. Уламолар икки томон ҳадисларини жамлаб, қуйидаги фикрларни айтишган: «Агар мақталаётган киши комил иймонли, яқиний ишончга эга, риёзатли, маърифатли бўлиб, ўша мақтовдан фитналанмаса ва ғууррга кетмаса, нафси таъсирланмаса, ҳаром ҳам, макруҳ ҳам эмас. Агар бу ишларнинг бирортасидан қўрқилса, юзга мақташлик қаттиқ макруҳ бўлади. Шунга биноан буни тафсилоти учун ҳар турлик сахиҳ ҳадисларни келтирилади.